

DOMOVINA

Oglasi:

za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, radni 1.20 K, poslano, posmrtno in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, šestletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Peškova številka mesečno 1 K, šestletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Pred otvoritvijo parlamenta.

Vlada v zadregi radi kvoruma. — Proti banu Laginji.

PRVA SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

Beograd, 3. marca. (Izvir. por.) Ob 10. uri dopoldne bo plenarna seja narodnega predstavništva pod predsedstvom Draže Pavlovića.

KVORUMA NI!

Beograd, 3. marca. (Izvirno poročilo.) Vlada dela še zadnje mrzlične poizkuse, da bi mogla odkrušiti kako nevtralnno skupino in pridobiti za to, da bi prišla v zbornico h glasovanju, da bi s tem podprla vlado. Zlasti se vlada trudi okoli dalmatinskih poslancev dr. Smodlaka in dr. Cingrije, vendar se zdi, da ostaja ves trud brez uspeha. Sicer pa tudi udeležba nekaterih poslancev iz zasedenega ozemlja ne bi zadoščala, da vlada dobi kvorum. Vsled tega je vlada že začela namigavati, da se seje narodnega predstavništva odgodijo do sobote, potem pa na prihodnji teden.

PROTI BANU LAGINJI.

Beograd, 3. marca. (Izvir. por.) Vse beograjsko časopisje ljuto napada vlado zaradi znane poslanice novega hrvatskega bana dr. Laginje.

„Epoha“ naziva Laginjo zafrkljivo kot Matka I. in Istrana II. „Politika“ trdi, da je z imenovanjem Laginje za bana stopila naša država v novo ustavno stanje, kajti razmerje med hrvatskim banom in Beogradom je sedaj isto kakor je bilo pred polomom med Zagrebom in Budimpešto. To razmerje je nevarno za jedinstvo države in se mora takoj odpraviti.

BALUGDŽIC V BEOGRADU.

Beograd, 3. marca. (Izvir. por.) Včeraj se je vrnil v Beograd tudi poprejšnji dvorni minister, sedaj poslanik v Atenah, Živojin Balugdžić.

SEJA DEMOKRATICNE ZAJEDNICE.

Beograd, 3. marca. (Izvirno poroč.) Danes ob 9. uri dopoldne se vrši plenarna seja demokratične zajednice. V Beograd je dospelo že precej demokratičnih poslancev. Včerajšnji vlaki so imeli vsi ogromne zamude, vlak iz Zagreba kar celih šest ur. (Pa res napredujejo železnice, odkar jih vodi dr. Korošec!) Poslanci, ki so dospeli zvečer v Beograd, niso nikjer mogli dobiti prenočišča in so morali ostati čez noč v vagonih.

Evropi in Aziji. — Iz Washingtona poročajo, da namerava predsednik Wilson odgovoriti na zadnjo demaršo Milleranda in Lloyd Georgea z novo noto. Zahteval bo, naj se memorandum z dne 9. decembra uveljavi z neznatnimi izpremembami.

LDU. Trst, 2. marca. „Piccolo“ poroča iz Pariza: Po zadnjih vesteh se Italija in Jugoslavija nameravata zopet neposredno pogajati. Te vesti so v tukajšnjih krogih napravile zelo ugoden vtis. Pripominjajo, da prihaja Italija k pogajanjem oborožena z londonskim paktom, ki so ga zavezniki končno veljavno priznali. Na ta način pogajanja z Jugoslovenci ne bodo težka in nemara ne bodo naletela na poseben odpor, to pa zlasti z ozirom na željo ministrskega predsednika Nittija, ki ne mara zlorabljeni moči, ki jo ima na razpolago. Poročila, da se hoče Nitti odpovedati zahtevi po teritorialni združitvi Reke z Italijo, smatrajo kot znak njegove dobre volje. Vzdržuje se pa vest, da namerava Nitti kot kompenzacija za to svojo popustljivost zahtevati koncesije v Albaniji, in sicer v tem zmislu, da Jugoslovenci odnehajo od svojih zahtev in da prepuščajo Italiji svobodno roko v Albaniji. Splošno prevladuje sodba, da se Francija ne bo mogla umakniti s stališča, ki ga je doslej zavzemala napram Italiji, čeprav bi se s tem zamerila Jugoslaviji in njenim prijateljem.

ITALIJA PRIPRAVLJENA POPUSTITI.

LDU. Pariz, 2. marca. Po informaciji „Petit Parisien“ se zdi, da je italijanska diplomacija zavzela stališče glede začetka novih pogajanj, ki se bodo vršila med Italijo in Jugoslavijo kot posledica intervencije predsednika Wilsona. Glavna težkoča se nahaja v reškem vprašanju. Po „Messaggeru“ bi se Nitti odpovedal teritorialni zvezi med reškim pristaniščem in Istro, zato pa zahteval italijansko suvereniteto na Reki, dočim bi se reško pristanišče stavilo pod kontrolo zveze narodov. Ne ve se še, kako bo ta predlog sprejela nasprotna stranka.

NOVA WILSONOVA NOTA.

LDU. Washington, 1. marca. V političnih krogih govore, da bo Wilson ta teden odposlal novo noto o jadranskem vprašanju. O njeni vsebini še ni nič znanega.

SPORAZUM MED CRKOSTAVCI IN TISKARNARJI V ZAGREBU IN SARAJEVU.

Zagreb, 2. marca. Po kratki, vsled nesporazumljenja nastali zakasnitvi, je prišlo danes do definitivnega sporazuma med stavkujočimi tipografi in lastniki tiskarn v Zagrebu. Stavci dobe povprečno 30 % povišanja dosedanjih plač.

Sarajevo, 2. marca. Mezdno gibanje tukajšnjih tiskarniških uslužbencev je končalo potom sporazuma, še preden je prišlo do grozečega štrajka. Tiskarne so priznale 30 do 40 % povišanje plač.

Italija postaja mehkejša.

Direktna pogajanja med Trumbićem in Nittijem. — Italijani odnehujejo glede zahteve po koridorju do Reke.

ITALIJANSKA SAMOHVALA.

LDU. Rim, 27. febr. (Zakasnelo.) „Giornale d'Italia“ objavlja besedilo londonskega pakta in pripominja, da je imel ta pakt dvojen namen: 1.) ščititi pravice in svobodo ogroženih narodov, zlasti pa zagotoviti Italiji posest neodrešenih pokrajin, ki so na milost in nemilost izročene Nemcem obeh cesarstev ter njihovim oprodam, v prvi vrsti Hrvatom, Slovencem in drugim Jugoslovencem; 2.) zagotoviti Italiji trajno varnost države s tem, da dobi svoje prirodne meje. Zato pa se Italija obvezuje, da bo njena armada vezala najmanj polovico avstro-ogrskih sil, dočim mora ostalo polovico zaposliti Rusija. Ko je poldrugo leto po sklepu londonskega dogovora (pakt se je podpisal dne 26. aprila 1915.) izginila Rusija s pozorišča, je vsa teža avstro-ogrskih bojnih sil prešla na Italijo, ki pa je zdrobila habsburško cesarstvo. Pripomniti je, da angleški in francoski oddelki v Italiji, da si njihove podpore ni podcenjevati, niso odgovarjali svoji nalogi v oni meri, kot italijanski oddelki, dodeljeni francoski armadi v boju proti Nemcem na Balkanu. Ker je italijanska vojska prispevala za dosego skupnega cilja več kot še enkrat toliko, kot ji nalaga londonski dogovor, bi njeni zavezniki pač morali te upoštevati in napram njej popuščati. Dejstvo pa je, da se njeni zavezniki krčevito držijo črk londonskega pakta in zahtevajo revizije, ki ogrožajo strateško varnost italijanske države. Dvojna izmera italijanskega prispevanja k dosegu vojnih ciljev bi po končani vojni pač morala vplivati na zaveznike, da popustijo vsaj glede Reke. Člen 5. londonskega dogovora sicer priznava to mesto hrvatskemu kraljestvu, o katerem so mislili, da bo nastalo kot posledica vojne; pakt pa ne predvideva jugoslovenskega kraljestva. Hrvatska bi pač morala dobiti Reko, ker drugače ne bi imela dobrega pristanišča; Jugoslavija pa ima najmanj 15 dobrih pristanišč, med njimi štiri ali pet izvrstnih. Tudi

na podlagi načela o samoodločbi narodov bi Reka morala pripasti Italiji.

JADRANSKO VPRAŠANJE.

LDU. Trst, 2. marca. „Piccolo“ javlja iz Londona: Kakor vsaka stvar, ki se nagiblje h koncu, tako tudi mirovna konferenca kaže neko utrujenost in vsi znaki govore za to, da se konferenca kmalu razide. Ministrski predsednik Millerand je sedaj popolnoma zaposlen z železničarsko stavko in je zaradi tega naznanil, da se, vsaj sedaj, ne more vrniti v London. Nitti postaja nestrpen in bi se bil že vrnil domov, ako ne bi izbruhnila železničarska stavka na Francoskem; vsekakor pa se jutri povrne v Italijo. Splošno prevladuje mnenje, da se vrhovni svet v kratkem snide v Rimu, nemara koncem tega meseca. Govorilo se je sicer, da ostane v Londonu komisija, ki bo sestavljala mirovne dogovore s Turčijo, ta vest pa ni resnična. V glavnem je mirovna konferenca že končala svoje delo, in reči se mora, da je svojo nalogo dobro izpolnila, in ako ne bi prišel vmes predsednik Wilson s svojimi notami, ki so begale javnost in škodovala naši stvari, bi bil veliko bolj važen korak, ki ga je napravila konferenca v dosego miru v

Valuta od SLS. prodana in izdana!

Lepo je bilo videti, kako so vsi duhovniki kričali, da se z zamenjavo jemlje kmetu tri četrtine premoženja iz žepa in kako bi oni izmenjali eno krono za en dinar, če bi bili na vladi.

Zdaj so prišli na vlado. In kaj se je zgodilo?

Zatajili so vse to, kar so prej kričali. Njihov minister Jankovič je izjavil, da se krona izmenja za dinar, in sicer štiri za enega, in da je to končna rešitev. Parlamentu se vprašanje ne predloži več!

Dr. Korošec in Jankovič ter vsa SLS. so s tem pokazali največje hinavstvo, kar se ga da misliti.

Zatajili so interes slovenskega kmeta, zaplenili so mu tri četrtine denarnega imetka!

Prejšnja vlada je valutno vprašanje hotela rešiti v parlamentu in naši poslanci so že pripravili predlog, naj se takoj tiska končni naš denar, ki bi se izmenjal s krono 1:1.

Te namere so pokopane, ako ostane Protić-Koroščeva vlada. Vendar še ni vseh dni konec. Klerikalci so izdali in prodali premoženje slovenskega kmeta. Kar je kmet težko prisluzil med vojno, od tega mu hočejo tri četrtine sedaj vzeti. Proti tentu se bo vnel boj, ki mora pomesti hinavce!

Nova vlada in naš zunanjepolitični položaj.

Nova vlada je že zaradi notranjepolitičnih razmer v državi nemogoča, ker to je gotovo, da je tej vladi nasprotna ogromna večina jugoslovanskega ljudstva, ki se ne bo dalo kosati po Protić-Laginja-Koroščevem receptu na več malih držav in ki tudi ne bo trpelo, da bi razen Madžarske v celi Evropi samo še Jugoslavija imela popolnoma nazadnjaško vlado. To je danes menda že jasno tudi onim, ki so si s silo osvojili vladno moč, ker so žugali, da postanejo sicer republikanci in so s tem bav-bavom dosegli momentani uspeh — za nekaj dni, kvečjemu tednov.

Se manj se pa more sedanja vlada vzdržati zaradi vtiska, ki ga je vladna sprememba napravila na Evropo, v prvi vrsti na naše sosede. V Italiji triumfirajo, češ, Jugoslavija že razpada, saj so prišli na vlado separatistični elementi, kar se ne bi moglo zgoditi, ko bi ljudstvo bilo za narodno jedinstvo.

To daje misliti! V Evropi in v tujini sploh bodo začeli dvomiti v življensko sposobnost Jugoslavije — in ravno sedaj, tik pred odločitvijo jadranskega vprašanja!

Kdo se bo temu čudil? Kako življensko zmožnost more pokazati država, ki jo vodijo in vladajo stranke, ki imajo v svojih programih razbitje enotne države in njeno razdelitev na več manjših držav, ki bi bile med sabo samo prav naraščajoče zvezane? Kaj nastane iz velike in močne Jugoslavije, ako se izvedejo načrti Protićevi, Laginjevi in Koroščevi? Kaka nova moč? Kaj še! Tako slabi postanejo njeni posamezni deli, da se bodo sosedje igrali z njimi — še Avstrija in Madžarska bosta močnejši od nas. Italija bo pa delala z nami kar bo hotela.

Vlada gosp. Davidovića je bila prava predstaviteljica našega državnega in narodnega jedinstva. Ona je dokazala Evropi in celemu svetu, da smo Jugoslavlani en narod, ki hoče imeti skupno

državo in skupne cilje. Taka država je tudi za velike sile predstavljala gotovo moč, s katero se je moralo računati in se je tudi računalo. Demokratična stranka je razširjena po celi državi, z njo so vsi oni, ki hočejo močno državo in ona je tudi najmočnejša stranka v državi. Dokler je ta stranka v državi tudi vladala, je bilo jasno, da je država edina in močna, da separatistične stranke nimajo vpliva na smeri državne politike. Sedaj so pa ravno te stranke, ki jih ne veže medsebojno nič skupnega, nič pozitivnega, temveč samo in edino negacija in sovražstvo do demokratov — dobile odločilni vpliv na državno politiko!

Kdo se bo torej čudil, ako v Italiji triumfirajo? Italijani so morali pozdraviti novo vlado z največjim veseljem, ker ona pomeni slabitev Jugoslavije na znotraj in na zunaj in to je vendar v največjem interesu Italije!

Jugoslavija je v nevarnosti! Nazadnjaški režim, ki je v državi zavladal, jo spravlja v največjo nevarnost in kdor bi podpiral to in tako vlado, ta podpira posredno tudi naše zunanje sovražnike. Ta vlada mora pasti, ker tega ne smemo dovoliti, da bi komaj pridobljeno našo svobodo laikomiselno zapravili oni, ki jim do svobode nikdar nič bilo ni, pač pa jim je vedno bilo samo do vlade! In Protić-Koroščeva vlada bo tudi padla, o tem nobenega dvoma ni, ker je protinardna in protidržavna. Bojimo se samo, da se to ne zgodi še-le, ko bo že prepozno, ko bi Italija položaj že izkoristila in dobila svoj del.

Demokratično stranko pa čakajo še velike in težke naloge. V prvi vrsti se bo njeno delo moralo gibati v življenju in utrjevanju misli narodnega jedinstva, ker takrat, ko bo ta misel prešinjala vsakega Jugoslovana, takrat še-le bo Jugoslavija močna, ker še-le takrat bomo lahko nastopali proti našim sosedom kot narod enih misli in enih ciljev.

Lojalnost.

Učeni možje v svojih knjigah trdijo, da so države nastale nasilnim potom: eno pleme je v svoji naravni želji po moči in povečanju napadlo drugo pleme, ga premagalo in vrglo pod svojo oblast. Eno pleme je bilo gospod, drugo suženj. Zmagovalno pleme je v tako nastali državi vladalo, vsa druga plemena so morala molčati, davke plačevati in puško nositi.

Vse države v starem, srednjem in novem veku so živele v znamenju nasilja, sirove moči močnejšega nad slabšim. Razna plemena, narodi se niso združili v državne enote prostovoljno, iz spoznanja skupnih gospodarskih in političnih koristi. Meč jih je prignal pod eno in isto državno streho — ali pa razne politične kupčije. Volja naroda ni nikdar odločevala. Telesa narodov so bila organizirana v eni državi pod vodstvo kake dinastije, srca pa so bila daleč od te države, sanjala so le o lastni svobodi, o lastnem domu. Vsa pripovedovanja o skupnih gospodarskih koristih, o politični in kulturni potrebi, da ti in ti narodi po naravi tvorijo eno državno celoto, niso pomagala.

Ker so vse državne organizacije slonele na nasilju, na zmagi meča, zato notranja sila posameznih držav ni bila trdna. Na zunaj so države zgledale kakor kameniti grad, znotraj pa so bile gnile in trhle. Gospodujoče pleme je imelo vedno roko stegnjeno k udarcu, kadar bi se zganila podjarmljena plemena. —

Nasilje pa rodi protinasilje. Krivico narava kaznuje vedno že na tem svetu. Kar je bilo v dolgih stoletjih zgodovine storjenih krivic, vse je večinoma že maščevala svetovna vojska: podjarmljenim narodom je prinesla svobodo, iztrgala jih je iz oblasti tujih plemen. — Narodi so dobili svoje domove — narodnostne države. Tudi Jugoslavlani.

Takrat, v tistih časih, ko so države še pomenjale krivico in nasilje nad podjarmljenimi narodi, so vodilni državniki, cesar s svojimi ministri, uvideli, da ne gre, da bi večno morali imeti roko pripravljeno k udarcu in biti v večnem strahu, kedaj bo izbruhnila revolucija. Zbrali so drugo sredstvo, ki naj bi kakor klej držalo skupaj bolno državno telo. To izborno sredstvo je bila lojalnost državljanov. Vodilni državniki so znali zase pridobiti voditelje, poslance nezadovoljnih narodov. Pridobili so jih z denarjem, s podelitvijo raznih boljših služb, s podporami itd. Obljubljali so jim zlate gradove, samo, ako gredo med svoje ljudstvo

in v njem zatro vsa srčna čutila, vse ono, kar jih vleče od države, kar povzroča nemir in nevoljo. Narode naj uče, naj pozabijo na lastno kulturo, na lastne gospodarske potrebe, vse te posebne, državi škodljive želje naj podrede eni veliki potrebi: sili in moči države kot celote. Narodi, ki so tako storili, so dobili lepo ime lojalnih narodov, t. j. takih narodov, na katere se država kot celota vedno in brezpogojno lahko zanese, kadar gre za obstoj države. To je takih narodov, ki bodo v slučaju nevarnosti državnega obstoja raje žrtvovali vso svojo kulturo, vso svojo gospodarsko bodočnost.

Avstrijskim državnikom se je posrečilo s pomočjo raznih narodnih izdajic vzgojiti v lojalne, zanesljive narode samo Slovence — in *morebiti* Poljake. Slovenci so bili brezpogojno udani cesarju. Zakone in postave smo vestno in natančno izpolnjevali — tudi tam, kjer nam je bilo samo na prosto voljo dano. Tako slepó lojalni smo bili vsled vzgoje svojih voditeljev, da smo ob izbruhu svetovne vojne v Ljubljani sklicali shod in na katerem smo pustili govoriti svojega voditelja — boga dr. Šusteršiča, da je v našem imenu samo zaradi ljubege obstoja Avstrije zatajil celo najsvetejše nauke Kristusove in nas je pozival na umor in uboj proti Srbom. Celu nauke sv. vere smo zatajili v veliki ljubezni do Avstrije, v ogromnem sovražstvu do Srbov.

Na našo lojalnost, na našo zanesljivost je računala Avstrija, iz nje je zajemala korajžo in napovedala svetovno vojsko. — Svet narode sodi po njegovih voditeljih. Naši voditelji, katere je videl svet in ki so pred svetom kričali in prisegali o naši zvestobi in udanosti do Avstrije so bili — klerikalci. Oni klerikalci, ki so danes zasedli prestol deželne vlade v Ljubljani in ki z drugimi podobnimi „tiči“ sede v beograjski vladi.

Na lojalnosti državljanov sloni država. Lojalnost je kakor Petrova skala. Lojalnost, zvestoba državljanov pa je odvisna od lojalnosti voditeljev.

Kakšna je jugoslovanska zvestoba naših klerikalcev? Slabša kot nič. Slabša kot zvestoba naših Nemcev.

Ljubezen do države kot celote in do njenih prebivalcev je predpogoj lojalnosti. Z dušo in srcem moram hoteti do državo, za njen obstoj moram žrtvovati osebne in strankarske koristi. Ali hočejo to klerikalci? Ljubljanski škof, ki vodi vse klerikalce, je rekel, da klerikalci niso za Jugoslavijo v tej obliki, kakor je danes. Oni jo hočejo imeti pod žezlom Habsburžanov. To hočejo s srcem. *Ko bi se pokazala prva prilika, bi se rav-*

nali po klicu srca. Oni ne ljubijo Srbov. Oni jih sovražijo. V tem sovražstvu tiči nevarnost obstoja. Vodstvo SLS. ni še nikdar svečano obžalovalo vseh grdih in ostudnih napadov na Srbe pred in med vojno. Tuptam je le kak zgovornejši urednik „Slovenca“ opravičeval tisto ostudno gonjo proti Srbom. Po prevratu smo velikokrat brali po časopisju, kako še vedno rujejo proti državi razni pristaši Šusteršiča, kako zaničljivo in sovražno govore o Srbih. Nikdar se „Slovenec“ ali vodstvo SLS. ni rastogotilo nad njimi! Branili so jih.

Ti ljudje, ki so samo zaradi tega Jugoslavlani, ker so v Jugoslaviji rojeni in ker tu žive, *imajo danes v rokah vodstvo države.* Kdor je prepričan — in kdo pametnih ne bi bil? — o potrebi samostojne jugoslovanske države za našo gospodarsko in kulturno samostojnost, mora s skrbjo in bolešjo gledati v bodočnost. Na kolenih mora prositi Boga, da bi Nemcem in Madžarom še dolgo ne dal polnih železnic, da ne bi imeli volje in prilike seči po naših zemljah. Klerikalci bi jo prodali za groš — *ker je ne ljubijo s srcem*, ker niso lojalni, zvesti jugoslavlani. Oni so tudi Jugoslavlani, ka koršni smo mi bili Avstrijci.

Da bi bilo v nas več narodnega ponosa — niti ure bi neloyalni ljudje ne vladali naše države, ki se komaj otresa težkih posledic Avstrije.

Dopisi.

Cerklje. Ubogo cerkljansko ljudstvo, kdaj boš vendar izpregledalo in videlo, kako te izrabljajo tvoji krotitelji. Če je treba groziti vladi, si jim prepotrebno orožje, če pa je treba zasukati meč proti tebi samemu, tedaj se zatečejo do višje oblasti, ki ji hočeš nočes moraš pomagati iz zagate. Ste li že pozabili na javno tehtnico in one viharne boje zaradi občinskih prostorov? Ponovno je sklepal občinski odbor kljub vsemu repenčenju častite duhovščine, a ker le niste odnehali, so vam preskrbeli kuratorja iz Ljubljane, pa je šlo. Zmagala je duhovščina, mar ji je ljudstvo. Njihova mora veljati, pa naj bo to dobro ali slabo. Pa preidimo k šoli. Ta je namenjena vsem. Gospod, ki navadno drugače misli, kakor piše in drugače govori, kakor dela, lažnivo vzdihuje, koliko da bo šola veljala. Cerkljani, niti vinarja ne! Za občino, ki šteje nad 3000 duš in 530 šolskih otrok, je dvorazredna dekliška šola največja sramota. Vsi, ki nam je pri srcu skrb za naše otroke, moramo skrbeti za napredek in to v prvi vrsti v domačem kraju. Kdor ima preveč denarja, pa naj le pošilja otroke v mesto v šolo.

Cerkljanski volilci, posestniki in neposestniki, obrtniki in gostilničarji izjavljamo, da hočemo imeti v občini najmanj toliko pravice, kakor oni, ki žive na naši zemlji ob naših pridelkih in ki si z našmi žulji polnijo mošnjičke. Občina upravlja naša posestva, razpolaga z našimi življenskimi silami in zato spadajo v občinski odbor možje, ki jim je blagor občine bližji kakor posamezne osebe. Da bi prav vsi služili le enemu, ne gre več. Možje in fantje, na noge! Otresimo se vseh jerobov! Bodo samostojni!

Klerikalna hudobija. Med brezdomovinskimi klerikalci se širi načelo, naj sežejo duhovniki po cerkvenih in farovških gozdih in naj jih izsekajo tako korenito, da jih bo prevzela agrarna reforma — prazne. Lepi „patriotje“ to. Ko se bodo pa urejevale uradniške plače, zahtevali bodo zase posebne ozirov, posebne prednosti. Vlada naj pregleda te gozde in naj jih postavi pod svoje nadzorstvo! Ribca pri glavi smrdi, pri nas pa smrdi pri glavi in smrde skoro vsi udje te ribe, ki nosi na čelu, na jeziku in v srcu svoje geslo: Mi katoličani nismo za dinastijo Karadjordjevičev!

Boh. Srednja vas. V Bohinju se je zadnji čas pričelo na polju politike zelo živalno gibanje. Vsi časopisi donasajo neprestano kake novice — seveda največ laži. Tudi zadnji „Domoljub“, štev. 8, je prinesel kar tri dopise iz Bohinja. V prvi dopis so vtaknili tudi mene, češ, da mi odkažejo „samostojneži“ bivališče v Aljaževem domu na Triglavu, ki ga pa jaz še nisem videl. Aljažev dom je pač v Vratih, a na Triglavu Aljažev stolp. Ako je med tem časom, kar me ni bilo tam, zgradilo SPD. nov Aljažev dom, me prav veseli. Nimam namena, se mnogo vtikati v puhlo bohinjsko politiko, ker nisem član nobene stranke, a za teh par vrst mi menda nihče ne zameri. Znano mi je, da iščejo „Domoljubovega“ dopisnika, pa o tem ni treba mnogo ugibati, vsaj napram meni ne, ker se ve, da gospoda ne hodita molit skoro dan za dnevom eden k drugemu. Bolj umestno bi bilo, odkazati bivališča tema golobradcema, ker bi se jima drugače utegnulo kaj pripetiti, za kar pa jaz ne prevzamem nobene odgovornosti. Sramotno je, da priobčuje „Domoljub“ take dopise, ki napada celo

duhovnike — z liberalčki. Dopišnika vprašam samo, kdo je bil lansko leto pri JDS. v Srednji vasi tajnik in kdo ga je privedel do odstopa, če ne oni — liberalček. Ako se priobčenih članov ne sramujejo, naj se na koncu podpišejo, kot Lovro Zen. Namesto, da se ti gospodje trudijo s sestavljanjem teh, za nje sramotnih dopisov, naj raje po mojem nasvetu študirajo katekizem in zgodbe sv. pisma. Gnoj, ako ga bolj mešamo, bolj smrdi. Sedaj ga mešajo gospodje — pa če ne bodo nehali, ga znabiti kdo tako zmeša, da jim bo smrdelo še izven Bohinja.

Valentin Hodnik,
Stare Fužine, p. Boh. Srednja vas.

Kmetijstvo, trgovina in industrija.

g. Čilski soliter sedaj trenutno še ni mogoče uvažati, ker je zaradi neurejene valute še predrag. Kakor hitro bo kupovalna moč našega denarja nekoliko boljša, ga bo že mogoče uvažati. Kdor želi tiskanih navodil o uporabi gnojil, naj sporoči svoj naslov: Delegaciji proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Miklošičeva ulica št. 8, 2. nadstropje.

g. Zamenjava bankovcev. Ker tisočkronskih bankovcev nihče več noče sprejemati, so začeli ponarejati v Avstriji tudi že kolke za sto-, petdeset- in dvajsetkronski bankovce in vtihotapljujejo denar s temi ponarejenimi kolki v našo državo. Svarimo občinstvo pred temi ponarejenimi bankovci in svetujemo ponovno, da vsak takoj zamenja stare bankovce za nove in da starih sploh ne sprejema več, ker do sedaj je bilo že vsakemu mogoče, zamenjati star denar za novega in kdor vsiljuje star denar, se hoče na ta način gotovo iznebiti falzifikatov. Novega denarja se ne da tako lahko ponarejati.

g. Regulacija Save. Sava je plovna šele od Siska naprej, ako bi se pa malo uredila, bi parniki lahko plovili do Zagreba in prometne težave na glavni naši prometni progi Zagreb-Beograd bi bile potem v velikem delu odpravljene, ker bi se velik del tovornega blaga lahko prenašal po vodi. Ta regulacija bi veljala baje samo pet milijonov kron in ta znesek se gotovo dobi, z ozirom na velike koristi, ki bi jih imeli od tega, ako bi po Savi mogli ploviti parniki do Zagreba.

g. Trgovsko društvo na Sušaku. Na Sušaku pri Reki se je ustanovilo trgovsko društvo za čas, dokler se ne ustanovi trgovsko-obrtna zbornica, ki se ustanovi gotovo takoj, kakor hitro bo rešeno reško vprašanje. Upamo, da se to vprašanje reši tako, da bo imela trgovsko-obrtna zbornica svoj sedež na Reki.

g. Vzroki padanja vrednosti nemške marke. Nemčija je sicer premagana država, ali ona je gospodarsko še vedno dosti močna in njen denar niti od daleč ni tako padel, kot n. pr. avstrijski. V zadnjem času je pa začela vrednost nemške marke naglo padati, ker so nemški vojni dobičkarji — da bi se rešili plačanja davkov — odšli s svojim „težko“ zasluženim denarjem v inozemstvo, kjer so prodali marke za tujo valuto. Tako se je na inozemskih trgih naenkrat pojavila marka v takih množinah, da je njena vrednost morala pasti.

Politične vesti.

p. Oster diplomatski boj za Adrijo se bije med evropskimi zavezniki in Ameriko. Wilson nastopa z vso odločnostjo in je pripravljen celo izstopiti iz zveze, ako se njegovo stališče ne bo vpoštevalo. Na Francoskem in Angleškem vedno bolj uvidevajo, da svojega stališča proti Wilsonu ne bodo mogli uveljaviti, Italija pa še vedno zatrjuje, da ne odneha in da je že izrekla svojo zadnjo besedo. Pa to je rečeno samo tako, zaradi lepšega in da bi se po možnosti še vplivalo na Wilsona, ki pa — kakor se zdi — noče ničesar slišati o poslednjih besedah in ker ima moči dovolj, bo že pripravil Italijo do tega, da bo izrekla novo poslednjo besedo. Vsekakor, naš položaj nasproti Italiji je sedaj tako ugoden, kakor še ni bil od dne, odkar se jadransko vprašanje rešuje. Ampak vztrajati moramo in ne odnehati niti za en milimeter čez Wilsonovo črto! Naš položaj je samo v toliko slabši, ker smo dobili vlado, ki ne predstavlja našega jedinstva, temveč separatistična stremjenja in to bo dalo Italiji gotovo pogum, da ne odneha tako lahko, ampak Italija naj le računa z dejstvom, da odnese vihar splošnega narodnega ogorčenja vsako vlado pri nas v onem momentu, ko bi ona hotela odnehati. S tem naj računa tudi Protić-Koroščeva vlada, ki so ji takointako dnevi šteti!

p. „Murski Straži“, ki nam iz Radgone deli lekcije o Jugoslovanstvu in o tem, kateri ljudje na Slovenskem so največji Jugoslovani, povemo, da se temeljito moti, ako misli, da bomo utihnili, ako ona omenja majniško deklaracijo, ki so jo klerikalni voditelji podpisali, še bolj se pa moti, ako misli, da bomo smatrali za neke posebne vrste junaštvo takle podpis! Naj nam „Murska Straža“ pove, kdo je bil zaradi majniške deklaracije preganjan, kdo se je zaradi nje podajal v kakršnibodi nevarnost? Saj je bila ta deklaracija vendar čisto habsburško-lotarinška, vsezaverodomcesarjevska kot vse enunciacije klerikalne stranke. In kdaj je ona nastala? Šele potem, ko je že ves tuji svet zahteval svobodo za nas; kako pa je bila klerikalna politika do tedaj, to ve pri nas že vsak otrok! Nismo mi novodobni Jugoslovani, temveč ravno oni, ki nam jih klerikalna „Murska Straža“ stavlja za vzgled — seveda po nepotrbnem, ker o Jugoslovanstvu res nobenih lekcij ne potrebujemo, najmanj pa od klerikalnih glasil, ker to bi bilo res malo preveč.

p. Hinavci! Znano je, da so današnje vladne stranke lansko leto brez vsakih pomiselnosti, z vsem cinizmom, ki so ga zmožni samo ljudje, ki so nasprotniki države, sabotirale beograjski parlament. Klerikalni, frankovski in radikalni poslanci niso hoteli zahajati k sejam, v parlamentu ni bilo zakonitega števila poslancev in — ni bil sklepčen. Zakaj so to delali opozicionalni poslanci? Rekli so, da zato, ker niso v vladi zastopani in nočejo podpirati demokratično-socijalistične vlade. Sedaj se je pa položaj obrnil: takratne opozicionalne stranke so na vladi, ampak zakonitega števila poslancev za sklepanje v parlamentu ne bodo imele; regent je pa opoziciji dal mandat za sestavo vlade samo pod pogojem, da ona dela s parlamentom. In tako se vlada že prve dni svoje „zmage“ nahaja v prav težkem položaju, ker s parlamentom ne bo mogla vladati; za vladanje brez parlamenta treba pa imeti še posebno, novo dovoljenje od regenta, ki ga pa Protić-Korošec skoraj gotovo ne dobita. In klerikalno-frankovsko-radikalni hinavci so prišli na imenitno idejo: na demokrate apelirajo, da z ozirom na zunanje-politični položaj podpirajo nazadnjaško vlado s tem, da omogočijo delovanje parlamenta! Kak je bi pa takrat naš zunanje-politični položaj, ko so nazadnjaki onemogočili delo parlamenta? Naš zunanje-politični položaj takrat je bil še slabši kot danes, ker danes se ne vodi več borba med nami in Italijo, temveč med evropskimi zavezniki in Ameriko, in mi nimamo drugega dela pri tem kot — vztrajati odločno na svojem stališču. O našem sporu z Italijo je složen ves naš narod, to je že dokazal in to je znano tudi zaveznikom in Italiji, vlada naj le vztraja na tem stališču, ki stoji na njem ves narod, v parlamentu naj jo pa podpirajo oni poslanci, ki ji zaupajo! Mi bi res radi videli tega demokratičnega poslanca, ki bi s tem, da bi prihajal v parlament, podpiral sedanjo nazadnjaško vlado! To velja tudi za poslance iz zasedenega ozemlja, ker tudi demokratične vlade niso podpirali klerikalni in frankovski poslanci iz zasedenega ozemlja. „Dobrobranec“ Laginja zastopa tudi zasedeno ozemlje, pa vseeno ni hotel podpirati demokratične vlade, četudi je bila ta vlada v sporu z Italijo tako odločna, kakor sedanja vlada najbrže ne bo, ker ji predseduje gosp. Protić, ki mu ni veliko do zasedenega ozemlja.

p. 14 dni so klerikalci v Beogradu že na vladi. Kaj se je tačas spremenilo? Moka se je znova podražila za 2 K, koruza za 1 K. Naša krona je padla napram laški liri od 7 K na 8-30 K, ki jih je zdaj treba dati za 1 liro. En zlatnik napoleonodor je zlezal na 500 K! Mast je dražja. Novi vojni minister je dal zapleniti 250 vagonov, ki so prišli iz Ljubljane v Banat po žito in sladkor. Zaplenil je žitni transport za Slovenijo in zlasti za Ljubljano. Vlaki imajo pod Korošcem velike zamude. Železničarji se norca delajo, češ, „kaj nas bo far kučiral?“ Edino banke skrbe klerikalce: radi bi imeli kar dve v Ljubljani Deželno bi radi razpustili, da bi kmet moral nazaj plačati, kar si je tam izposodil. Cisti dobiček 1 milijona hočejo spraviti v bisago. Dalje snujejo novo verižniško banko, ki so jo krstili za Gospodarsko banko. To bo veselje za Domoljuba: On, ki vedno kriči nad bankami, bo zdaj v nebesa dvigal dvoje klerikalnih bank. Večjih hinavcev pač ni na svetu kot so klerikalci!

p. Jugoslovanska kmetska zveza se imenuje družba duhovnov, ki volilce love med kmeti. Ta družba ni jugoslovanska, ampak rimskofarovška, ki joče za staro Avstrijo in bi rada vsakega Srba spravila na vrbo. Ni kmečka, ker jo vodijo samo ljudje, ki svoje žive dni niso za plug in motiko prijeli, ampak se valjajo v mehkih pernicah ter

pijejo vince in se maste od tega, kar jim kmet skupaj znoši. Kmečka zveza je v popolnem propadanju ter si ne upa v mnogih okrajih več prirediti javnega shoda. V Beogradu so nalagali ljudi, da so vsi kmetje v Sloveniji v farovškem taboru. Treba, da se zganemo vsi in delamo, da se izbriše sramota, da duhoven zastopa slovenskega kmeta!

p. Z Brejcem ne maramo delati! Dr. Brejc se boji odgovornosti pri deželni vladi. Zato je povabil JDS. in socialiste, da se izjavijo, ali bi z njim hoteli sedeti v deželni vladi. Obe stranki sta odgovorili z odločnim ne! JDS. mu je pisala, da je že prve dni pokazal toliko nestrpnosti in strankarstva, da z njim delati ne bi mogla. Klerikalci bodo torej morali sami nositi odgovornost za vse, kar se v deželi zgodi.

p. Občinski odbor pri Devici Mariji v Polju hoče dr. Brejc zopet postaviti. Tam se je pod Dimnikom kradlo, da je veselje. Njegovi prijatelji pa so nosili meso k prejšnjemu klerikalnemu poverjeniku Golli, ko je bil še na ljubljanskem glavarstvu. Zdaj hoče dr. Brejc odstaviiti gerenta, ki ga je deželna vlada postavila, in iznova imenovati Dimnika in Mrcino. Ogorčenje v občini je velikansko in treba bo precej žandarjev, če bo doktor Brejc hotel svojega ljubljence zopet posaditi na županski stol.

p. Uradnike zaradi njih prepričanja preganjati, to bi radi klerikalci. „Domoljub“ je že zagnal prvi glas zoper učitelje na kmetijski šoli na Grmu. Ako bodo klerikalci le enemu javnemu nameščencu skušali krivico storiti, ker ne trobi v njihov rog, bo vihar ogorčenja brez dvoma zedinil vse pošteno misleče uradništvo proti novi vladi: v uradu, v šoli ne pozna uradnik strankarstva, izven njega pa je svoboden državljani kakor vsak drugi.

Novosti.

n. Shod JDS. v Mariboru bo v nedeljo 7. t. m. ob 10. uri dopoldan v „Narodnem domu“. Govorila bosta dr. Zerjav in dr. Kramer.

n. Kdor je bil na nedeljskem shodu JDS. in čita sedaj „Slovenca“ in „Večerni list“, bo lahko izprevidel, koliko more klerikalnemu časopisju verjeti. Svetozar Pribičević je bil na shodu tako burno pozdravljen in je bil deležen tako prisrčnih ovacij tisočerihih zborovalcev, kot se redko zgodi na političnih shodih; klerikalno časopisje pa trdi, da je bil izžvižgan in da je bil tako moten, da niti govoriti ni mogel! Tako je klerikalno resnicoljubje! No, pa prišel bo kmalu čas, ko bodo lažniva klerikalna usta zamašena!

n. Obrekovalci. Ničesar se ne sramujejo klerikalci v boju proti demokratski stranki — tudi ne najpodlejšega obrekovalca. „Slovenec“ je očital dr. Zerjavu, da je podaril svojemu tastu kar pet sekvestrov, v resnici pa živi tast dr. Zerjava v Postojni, torej onstran demarkacijske črte in potemtako sploh ne more biti sekvester v Jugoslaviji! „Slovenec“ je dr. Zerjava nesramno obrekoval, kakor je pač to že njegova navada. Tako si služijo nebesa pobožni katoličani iz uredništva „Slovenca“.

n. Draginja postaja vsak dan večja in Protić-Koroščeva vlada niti s prstom ne gane, da bi proti temu kaj ukrenila. Klerikalci so vedno napadali demokratično vlado, češ, da je ona kriva draginje, pod novo vlado pa cene vseh potrebščin rastejo kar očividno, ker demokratična vlada se je vendar borila proti draginji z vsemi sredstvi, Protić-Koroščeva vlada pa menda spi in se ne gane. Klerikalci so pač veliki samo po svojih jezikih.

n. Lepe reči se nam obetajo! Poveljnik naše četrte armade s sedežem v Zagrebu je odličen srbski general Boža Janković. Bratje naših klerikalcev, hrvatski pravaši, pa sedaj zahtevajo, da pride na njegovo mesto hrvatski general Plivelić, šef štaba naj bi postal podpolkovnik Kvaternik, ki je bil za časa avstrijske okupacije v Srbiji načelnik špijonaže! Pa še marsikaj bi dočakali, ako bi sedanja vlada dolgo ostala na krmilu, pa so ji, hvala Bogu, že šteti dnevi!

n. Pojedina pri Karlu Pollaku. Prememba v deželni vladi je velikansko veselje vzbudila pri milijonarju Pollaku. Kar norijo radosti, češ, zdaj smo rešeni. Pollak pričakuje za trdno, da dobi od nove vlade pohvalo za to, kar je med vojno zagrešil in kar je prislužil po demobilizaciji. Zdaj samo premišlja, kako bi se osvetil nad dr. Zerjavom! Gosp. Pollak, za pojedino pride spet post, za solncem dež!

n. Vedno in povsod enaki. V Tuzli v Bosni je izvolila klerikalna organizacija v svoj glavni odbor znanega frankovca dr. Dražića, pri katerem so bile najdene razne dragocenosti, ukradene za

časa avstrijske okupacije v Srbiji! Čudno, da dr. Dražić ni postal še minister!

n. Nov demokratski tednik. V Ogulinu na Hrvaškem je začel izhajati nov demokratski tednik „Jugoslavenska Misao“. Pozdravljamo novega tovariša v boju za narodno jedinstvo in proti nazadnjaštvu.

n. Dolžnost sprejemanja dinarskih in kronsko-dinarskih bankovcev. Ker so se zgodili slučaj, da niso hoteli posamezniki sprejeti v plačilo kronsko-dinarskih bankovcev in so zahtevali dinarske bankovce Narodne banke kraljevine Srbije, razglasa ministrstvo notranjih del sporazumno s finančnim ministrstvom, da ni nobene razlike v vrednosti med kronsko-dinarskim bankovcem Narodne banke kraljestva SHS in med dinarskim bankovcem Narodne banke kraljevine Srbije. Oba bankovca sta zakonito plačilno sredstvo, vsakdo lahko izpolni svojo obveznost v enem ali drugem in bo vsak, kdor ne bi hotel sprejeti v plačilo kronsko-dinarskih bankovcev, najstrožje kaznovan.

n. Žalostno svidenje. V nedeljo dopoldne so potegnili iz Ljubljane pri frančiškanskem mostu utopljenko, 60 let staro Marijo Keček, soprogo poštnega poduradnika Ivana Kečka v Ljubljani. Nesrečnica je bolehal na živčni bolezni in je prišla šele pred par dnevi iz bolnišnice. Gospod Keček se je ravno vračal z nočne službe domov, ko je opazil pri mostu veliko množico ljudstva, je gnala radovednost tudi njega tja in tu je na svojo veliko žalost spoznal v utopljenki svojo soprogo.

n. Novi državni upravnik Madžarske. V madžarski narodni skupščini so se vršile dne 1. marca volitve državnega upravnika, nekakega poglavarja države. Izvoljen je bil admiral Nikolaj Horthy, zadnji poveljnik avstro-ogrske mornarice. Določili so mu častno plačo 3 milijone kron na leto. Kakor znano, bi se Madžarska rada proglasila za monarhijo. Sedanja klerikalna vlada je hotela poklicati na prestol zopet Habsburžane, kar pa je ententa odločno zabranila.

n. Občinske volitve v Brnu. Pri občinskih volitvah, ki so se vršile te dni v Brnu, so dobili češki kandidati skupno 78.149, nemški 35.298, židovski pa 2542 glasov. Novi občinski svet bo imel 61 čeških, 27 nemških in 2 židovska svetovalca. Pod Avstrijo je bilo Brno kljub večini češkega prebivalstva v nemških rokah.

n. Večni nemiri v Italiji. Pri naših sosedih Italijanih ni nobenega reda in nikakor ne morejo priti do miru. Vsak dan javljajo tuji časopisi o novih nemirih in neredih. To so posledice slabe politike, ki jo vodi italijanska vlada. Ona bi hotela tuje dežele in ima velikanske stroške, ker mora vzdrževati močno armado na našem ozemlju, v lastni deželi je pa pomanjkanje dela in živil.

n. Zanimiva tragedija. Pred kratkim se je dogodila v Londonu zanimiva tragedija. Neki John Juggins se je ponoči nenadoma zbudil in ves prestrašen zapazil, da nima več zobovja v ustih. Ker je čutil bolečine v grlu, je mislil, da je zobovje pogoltnil in odšel zato hitro v bolnišnico, kjer so ga röntgenizirali. Zdravnik je na ploči opazil senco, katero je smatral za pogoltnjeno zobovje. Bolnika so takoj nato operirali, toda na veliko začudenje zobovja niso našli. Nesrečnež je kmalu po operaciji umrl, nakar so ga raztelesili, a tudi sedaj brez uspeha. Zobovja ni bilo nikjer; pač pa so ga našli pozneje v postelji, kamor mu je padlo med spanjem. Senco na Röntgenovi fotografiji je povzročila lahka oteklina v grlu, ki je tudi nesrečnežu najbrže vzbudila mnenje, da je svoje zobovje pogoltnil.

n. Aretirani anarhisti v Napolju. V Napolju v Italiji so aretirali vodjo komunistov Angelotija in sedem njegovih tovarišev. Pri aretirancu so našli načrt za atentate na skoro vse evropske državne poglavarje. Iz Milana se poroča, da poseduje tamošnja policija imena španskih, italijanskih, irskih i ruskih anarhistov, ki so imel nalog, da izvrše atentate. Vsi so člani črne roke.

n. Otrok z dvema glavama. Kakor poroča Agenzia Americana, je v braziljski vasi Rio Segundo neka mati porodila otroka z dvema glavama. Ena je popolnoma normalna, dočim ima druga sredi čela samo eno oko. Zdravniki upajo, da ohranijo dete pri življenju.

n. Cene živil iz francoske revolucije. Živimo v dobi draginje, ki postaja od dne do dne neznanejša in nima ne konca ne kraja. Posamezni predmeti dosegajo že bajne cene, kakor za časa velike francoske revolucije. Iz računov neke francoske družine iz l. 1796. so razvidne sledeče cene: 1 funt kruha 60 frankov, funt govedine 120, kave 210 frankov, prešič 14.000, mesečni račun za perico 2509, par ženskih čevljev 250, voz drv 7100, slamnik 400, 7 parov svilenih nogavic 3600, obleka in pahljača 20.000, avba 700 frankov. To vam je bila draginja, kaj ne? Hvala bogu, v Jugoslaviji še nismo dosegli teh cen, pač pa v Avstriji za gotove stvari še večje.

n. Milijonarji v prejšnjih časih. V vojni so rastle milijonarji kakor gobe po dežju in ž njimi vred so se menjali neprestano tudi pojmi o bogastvu. Razni kapitalisti so si nakopičili tako bogastvo, da se za navadnega milijonarja niti ne zmenijo. Na čelu vseh kapitalistov stoje sedaj svetovnoznani Rotšildji v Parizu in Londonu. Njihovi ljudje, lordi Samuel, Montag, Cassel itd. vladajo v Londonu in vodijo mirovno konferenco. Seveda so vsi židje. — Bogataši so živeli tudi v starih časih in v srednjem veku. Časti in bogastva lakomni politiki in vojskovodje so šli v province vladati in izmозgavati podložnike. Neron je imel pri sebi oderuha Narcisa, ki si je nagrabil 90 milijonov. Tudi namestnik egipčanskega kralja v Siriji je znal dobro odirati državljane, saj si je nakopičil ogromno premoženja. Vsako leto mu je narastel imetek za sto milijonov. Veliki bogataši so bili zlasti v orientu, v kraljestvu kalifov. Njih bogastvo je bilo bajno veliko. Oderuh Chigi na dvoru Julija II. je imel 70 milijonov v zlatu. Mnogo zlata so naplenili Španci v Ameriki. Peruški vladar je plačal 25 milijonov frankov edkupnine v zlatu. Kardinal Mazarin je imel baje 200 milijonov. Na španskem dvoru je imel vojvoda Alba dva milijona plače. Na Ruskem je bil največji bogataš Potemkin, ki je zapustil 90 milijonov rubljev.

n. Moderni Metuzalem je vsekakor ameriški zdravnik dr. Smith, ki je letos obhajal 124letnico, odkar se je rodil v Newyorku. Ta moderni Metuzalem je po ameriških listih velik sovražnik alkoholnih pijač in tudi ni ljubitelj mesnih jedi. V splošnem je še jako čil, opešale so mu le oči.

n. Na potu za očetom. V Ostrovi na Čehoslovaškem je policija ustavila 15letnega dečka, ki se je potikal po ulicah. Ker je bil brez stanovanja in posla, so ga odpeljali na stražnico, kjer je izpovedal sledeče: Njegova mati je bila zaposlena v neki municijski tovarni na Dunaju, kjer se je ponesrečila in umrla. Na smrtni postelji mu je povedala, da je nezakonski sin, da se je poročila šele med vojno z njegovim očetom, ki je odšel potem takoj na bojišče in se nahaja sedaj v neki tovarni v Ostravi. Mati svojega moža že več let ni videla in je prosila njega, da ga o priliki poišče in mu izroči njene zadnje pozdrave. Takoj po

smrti matere je dečko svojo majhno imovino prodal in se podal na pot, da poišče očeta. Policija je takoj odredila vse potrebne poizvedbe in v resnici našla očeta, ki je sinka radostno sprejel v svoje varstvo.

Razno.

r. Z aeroplanom v šolo hodi neki Amerikaneec, ker v nobenem drugem delu sveta ne bi prišel človek na tako misel. To je sinko neke bogate farmarke, katere posestvo leži na samotni, daleč od vsake železnice in farmarka si je omislila najprej avtomobil, potem pa kar aeroplan in s tem aeroplanom prepeljuje sedaj sama mati svojega sinčka v mesto, v soboto pa pride zopet po njega, tako, da ga ima vsako nedeljo pri sebi doma.

r. Umrljivost otrok v Bosni. V Bosni in Hercegovini je pomrlo za časa vojne čez 165.000 otrok, deloma zaradi pomanjkanja zdravniške nege, največ pa zaradi pomanjkanja življenjskih potrebščin. Avstrija je izvažala iz Bosne vse kar se je dalo pojesti, ubogo bosansko ljudstvo je pa pustila trpeti lakoto in umirati, saj gospodi na Dunaju je bilo še ljubše, da umre čim več Jugoslovancev!

r. Dunaj se počasi izpraznjuje. Lepo, veliko, ponosno obdonavsko mesto, cesarski Dunaj, je ne samo izgubil vsako privlačno moč za tujce, ki jih je poprej tam kar mrgolelo, temveč zapuščajo ga še lastni njegovi otroci. Sedaj popisujejo prebivalstvo in odkrili so, da manjka okroglo za en četrt milijona duš, ker se ljudje izseljujejo, posebno ženski spol. Tako je število dunajskega prebivalstva padlo pod dva milijona duš in padalo bo to število tudi dalje, ker za tako malo državico, kot je Avstrija, je Dunaj prevelika prestolnica. Včasih se je z Dunaja vladalo mogočni in silni državi, danes je tam sama beračija in lakota. Kaznovan napuh!

r. Skrivnostni grob. Ko je za časa minule vojne srbski oddelek vojaštva zasedel neko vas, ki je bila prej zasedena od Bolgarov, ni žejno vojaštvo moglo nikjer dobiti vode ali kake druge pijače. Tedaj pride neki seljak in začne poleg svoje hiše odkopavati grob, na katerem je stal napis: Tu ležijo trije bolgarski vojaki. — Kaj češ s tem? — poprašujejo vojaki. — Ničesar. Samo počakajte odgovarja seljak in koplje naprej. Ko je jamo dovolj globoko izkopal pokliče okoli stoječe vojaštvo, naj mu pomagajo dvigniti mrtvece. Toda na presenečenje vseh v grobu ni bilo mrtvecev, temveč sodi žganja in vina. — To sem hranil za vas! se je nasmehnil seljak. — Da nisem tega na ta način skril, bi mi Bolgari že davno vse izpili.

Razširjajte Domovino!

Naročajte

Ljubljanski Zvon

najboljši in najstarejši slovenski leposlovni list.

Izhaja vsak mesec na 64 straneh ter velja za vse leto 70 K, za pol leta 35 K.

Naročnina se pošilja na „Tiskovno zadrugo“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica
in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: Čeko, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.